

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 101. ad 125.

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1764

VD18 15558428-001

Psalmus CIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53433)

geli, quotquot estis omnino omnes, qui propius illi assistitis, & magnitudinem eius perfectius nostis: *potentes virtute*, seu robore ad exequenda mandata Dei, & ea exequentes in hunc finem, ut obediatis voci ejus, & vos fideles servos probetis.

ψ. 21. *Benedicite Domino omnes virtutes ejus, ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.*

Non vult intelligi solos Angelos ultimi chori, ideo addit *omnes virtutes*, seu exercitus caelestes Dei, ut Archangeli, Principatus, Dominationes &c, qui ministri Dei estis, & impletis diligenter, quidquid ille vobis mandat.

ψ. 22. *Benedicite Dominum omnia opera ejus, in omni loco dominationis ejus. Benedic anima mea Domino.*

Demum invitatur ceteras res omnes creatas, quamvis non vitales, ut suo modo opificem suum laudent; ubicunque demum sint. Tu vero, anima mea, quae omnia ad laudem invitasti, *Benedic Dominum in omni tempore.*

PSALMUS CIII.

Titulus: *Ipsi David.*

Argumentum: *Decantatur gloria Dei
patris*

primò ex mirabilibus, quæ sunt in cælo; deinde ex iis, quæ sunt in aere; tum ex iis, quæ sunt in terrâ; demum ex iis, quæ sunt in mari.

Psalmus hic rectè priori subicitur: in illo aguntur gratia Deo pro beneficiis gratia, in hoc pro beneficiis natura: ibi laudatur Dei misericordia, hic sapientia.

Ps. 1. Benedic anima mea Domino, Domine Deus meus magnificatus es vehementer.

Excitat animam suam ad laudandum Deum; quo facto exurgit in admirationem. Domine Deus ex operibus tuis magnus valde factus es in oculis omnium, qui quoquo modo gloriam tuam aspicere possunt. Crescit Deus non in se, sed si in nobis major fiat notitia potentia, sapientia Dei & ex cognitione operum.

Ps. 2. Confessionem, & decorem induisti, amictus lumine, sicut vestimento.

Per similitudinem vestimenti declarat, quomodo Deus magnificatus sit. Confessionem laudis, quam assiduè decantant opera tua, tibi quasi vestimentum undique circumdedisti decorem, & pulchritudinem, dum amictus es lumine gloria, quod ex operibus tuis emicat. Licet oculi corporis solem intueri nequeunt, ex lumine tamen,

B 5

quo

quo cinctus est Sol, facile & adesse, & pulcherrimum esse judicant; cur igitur oculi cordis tam tenuiter sentiunt tantam Dei pulchritudinem, cum tamen undique cinctus sit splendore maximo, ex ejus operibus relucente? Cor gerimus carnalium cogitationum, & affectionum pulvere quasi cæcatum.

ψ. 3. *Extendens calum sicut pellem, qui tegis aquis superiora ejus.*

Incipit à lumine potentiaë, & sapientiaë Dei, quod cernitur in creatione calii, & duo mirabilia consideranda proponit: quòd tantâ facilitate extenderit tantam molem firmamenti, quantâ solent homines extendere tentorium aliquod ex pellibus: & quòd miro artificio posuerit aquas supra cælum, quasi aquas super ignem, nec tamen aquæ extinguant ignem, nec hic consumat aquas.

ψ. 4. *Qui ponis nubem ascensum tuum, quæ ambulas super pennas ventorum.*

De cælo æthereo descendit ad aëreum, & canit miram Dei sapientiam in velocitate nubium, quæ vi ventorum stupendâ celeritate transeunt ab unâ parte mundi ad aliam. Poëticè ait, Deum insidere nubibus, ut in curru, & uti ventis, quasi e-

quis

quis pennigeris , ut indicet , Deum authorem esse horum omnium.

ψ. 5. *Qui facis Angelos tuos spiritus , & ministros tuos ignem urentem.*

Docet , Deum præter ventos , ac nubes , habere alios ministros sublimiores , & potentiores. *Qui facis* , ut Angeli ministri tui habeant velocitatem spirituum , seu ventorum , & efficaciam ignis urentis ; & ita sint ut quidam venti spirituales in discurrendo , & ut quidam ignes divini in operando. Non scimus , Angelorum velocitatem , & efficaciam melius comparare , quàm cum vento , & igne.

ψ. 6. *Qui fundasti terram super stabilitatem suam , non inclinabitur in sæculum sæculi.*

Descendit ad terram , quæ cum sit sedes nostra , nobis notior , quàm ceteræ partes mundi , in ejus mirabilibus diutiùs immoratur. Incipit à creatione terræ , cujus molem miratur nulli fundamento inniti. Non erexisti terram super aliquod fundamentum , sed voluisti , ut suo pondere niteretur ; & quia sic jussisti , terra suo pondere innixa æternâ stabilitate consistet.

ψ. 7. *Abyssus sicut vestimentum amictus ejus , super montes stabunt aqua.*

ψ. 8.

ψ. 8. *Ab increpatione tua fugient, à voce tonitruui tui formidabunt.*

ψ. 9. *Ascendunt montes, & descendunt campi, in locum quem fundasti eis.*

ψ. 10. *Terminum posuisti, quem non transgredientur, neque convertentur operite terram.*

Initio creationis terra erat cincta, & quasi amicta profunditate aquarum, quasi vestimento quodam undique cooperta: & tunc montes operiebant (*stabunt* hebraicè pro *stabant*) aquæ, seu vapores aquei. Hæ aquæ solo Dei nutu descenderunt ad loca decliviora: fuit enim nutus Divinus aquis instar terribilis increpationis, & quasi tonitruum rebus sentientibus. Tunc cœperunt apparere montes in loco sublimi, quasi ascendissent, & campi in loco humili, quasi descendissent: omnia verò constituerunt in loco, quem constituisti eis. Aquis recedentibus, & in cavernis terræ conclusis arenam pro termino posuisti, quem non transgredientur, neque convertentur ex vi sua cooperire terram, nisi jussu, & virtute Dei, ut factum est in diluvio.

ψ. 11. *Qui emittis fontes in convallibus, inter medium montium pertransibunt aquæ.*

ψ. 12.

¶. 12. *Potabunt omnes bestia agri, exspectabunt onagri in siti sua.*

¶. 13. *Super ea volucres cæli habitabunt, de medio petrarum dabunt voces.*

Jam miratur sapientiam Dei in productione fontium, qui in montibus originem habent, & indè in valles defluunt. Qui facis, ut aquæ fontium ad convalles defluant, & inter medios montes earum rivuli pertranseant. *Potabunt omnes bestia agri, præsertim onagri, seu Asini Sylvestres, qui in montibus degunt, & naturâ siticulosi sunt, anhelabunt ad ejusmodi aquas. Nec solùm animalia quadrupedia de fontibus bibent; sed etiam volucres cæli juxta aquas in locis editioribus nidos suos ponent, ut iisdem aquis frui possint, & ex cavernulis suis voces dabunt, canentes, quomodo possunt, laudes Domino.*

¶. 14. *Rigans montes de superioribus suis: de fructu operum tuorum satiabitur terra.*

¶. 15. *Producens fœnum jumentis, & herbam servituti hominum.*

¶. 16. *Ut educas panem de terra, & vinum latifecet cor hominis.*

¶. 17. *Ut exhilaret faciem in oleo, & panis cor hominis confirmet.*

Quar- !

Quartò miratur providentiam Dei in excogitando pluvias ad irriganda loca, quò fontes, & flumina non pertingunt. Deus irrigat montes de nubibus, quæ sunt in aëre superiore. De aquis, quas tu ex nubibus tuis exprimis, terra avida, & sitibunda satiabitur. Per hanc providentiam tuam Deus producis ex terrâ fœnum in cibum jumentorum; & herbam, unde fruges, & vites, & arbores existunt, in cibum hominum: ut hâc ratione producas ex terrâ panem, h. e. cibum, & vinum à te productum latificet cor hominis: ut homo exhilaret faciem suam in oleo à te producto, & panis sustentet vitam humanam. Deus exhilarat faciem hominis in oleo, dum ei cibum oleo conditum porrigit: facies enim nitidior apparet, cum homo nutritur iis, quæ sapiunt. Porrò monemur hîc, contentos nos esse debere jucunditate moderatâ, quæ à Deo est; nam crapula, & ebrietas à Diabolo sunt.

ψ. 18. *Saturabuntur ligna campi, & cedri libani, quas plantavit: illic passeret nidificabunt.*

ψ. 19. *Herodii domus dux est eorum, montes excelsi cervis, petra refugium herinaceis.*

Quin-

Quintò miratur providentiam, quòd Deus ipse sinè ullâ opera hominum producat, & nutriat arbores proceras. Ex pluviis humorem sibi debitum sument arbores silvestres, & præcipuè cedri Libani, quas Deus ipse plantavit. In his agrestibus arboribus nidos suos ponent aves, ut tutiores sint ab aucupibus. Herodii, h. e. milvi, aut fulicæ, aut ardeæ, aut ciconiæ nidus præeminet nidulis aliarum volucrum, tum magnitudine, tum altitudine. Et sicut magnæ arbores præbent refugium avibus, sic montes cervis, & cavernæ lapideæ herinaeis.

ψ. 20. *Fecit lunam in tempora : sol cognovit occasum suum.*

ψ. 21. *Posuisti tenebras, & facta est nox : in ipsa pertransibunt omnes bestia silvæ.*

ψ. 22. *Catuli Leonum rugientes, ut rapiant, & querant à Deo escam sibi.*

ψ. 23. *Ortus est sol, & congregati sunt : & in cubilibus suis collocabuntur.*

ψ. 24. *Exibit homo ad opus suum, & ad operationem suam usque ad vesperam.*

Sextò miratur providentiam Dei, quâ divisit tempora operibus hominum, & ferarum. Dominus ad usum hominum, & animan-

mantium fecit Lunam, ut tempore opportuno luceret, nempe per noctem. Sol quoque non semper est super terram, sed novit suo tempore occumbere, ut det locum nocti, uti Deus disposuit. Ex hac vicissitudine Solis, & Lunæ tu Domine fecisti, ut, suo tempore Occidente sole, existerent tenebræ, & sic fieret nox: & ipsam dedisti silvestribus animantibus, ut per silvas discurrerent; & potissimum *catuli leonum* rugientes præ fame in rapinam incumbant, & quarant sibi cibum eo modo, quem Divina providentia statuit. Eadem facit, ut, oriente sole, feræ silvestres, per noctem dispersæ ad prædam, congregentur in speluncis suis, & in suis quasi cubilibus collocentur. Tunc surget homo, & exhibit ad agriculturam, & laborem suum &c. Nota, bestiis, quæ ratione, & manibus carent, datum esse à Deo, ut per insidias nocturnas ex rapto vivant; non verò hominibus, qui ratione, & manibus ornati, vel justo manuum labore, vel mercaturâ vivere possunt.

ψ. 25. Quàm magnificata sunt opera tua Domine! omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua.

Sex

Sex considerationes præcedentes operum Dei circa terram concludit exclamando primò in *excellentiâ operum* : Quàm sunt eximia, præstantia, & laude digna opera tua Domine ! secundò in *rationem* : Nihil in operibus Dei factum est temerè, casu; sed omnia facta sunt cum maximâ ratione, & judicio; nihil deest, nihil abundat, nihil est, cujus non sit ratio in sapientia Dei. Tertiò in *numerum* : Hæc opera tam eximia, non pauca sunt, sed ferè innumerabilia, ita ut terram omnem repleverint, quæque tu possides titulo productionis.

ψ. 26. *Hoc mare magnum, & spatiosum manibus; illic reptilia, quorum non est numerus.*

ψ. 27. *Animalia pusilla cum magnis, illis naves pertransibunt.*

ψ. 28. *Draco iste, quem formasti ad illudendum ei; omnia à te expectant, ut des illis escam in tempore.*

Jam miratur sapientiam Dei ex mari, ejus amplitudine, utilitate &c. Spectandum præterea se offert *hoc mare*, quod est magnum profunditate, extensum latitudine. Illud *spatiosum manibus* metaphora est desumpta ab homine, cujus latitudo sumitur ab extensione

Q

manu-

manuum, ut longitudo ejus est distantia capitis à pedibus, In mari tanta conservatur multitudo piscium, ut à nullo numerari possint. *Pusilla cum magnis*, h. e. propè infinita piscium varietas. *Illic naves &c.* Admirandum opus Dei, quòd per elementum liquidum naves onustissimæ deferantur in tam ingens hominum commodum: hoc Dei opus est, quia dedit homini ingenium, quo naves aptè componeret; & aquis naturam, ut eas ferre possent. Imò & *Draco iste*, piscis major: & gravior omni nave, non solum pertransibit per aquas maris, sed etiam in illis ludet, huc, & illuc se circumvolvens. *Omnia à te &c.* tu tempore congruo admirabili ratione, & modo cibum procuras, unde animalia ista vivant.

¶. 29. *Dante te illis, colligent, aperiente te manum tuam, omnia implebuntur bonitate.*

¶. 30. *Avertente autem te faciem, turbabuntur; auferes spiritum eorum, & deficient, & in pulverem suum revertentur.*

Declarat fusiùs, vitam omnium animalium pendere à Deo. *Dante te, &c.* Si tu, movendo, & adjuvando causas secundas, dederis animalibus cibum ipsis congruentem, colligent, & inde vivent. *Aperiente te &c.* I-
dem

dem repetit, ut planè demonstret, sinè Deo nihil valere terræ facunditatem, & humanam industriam. Illud, *replebuntur bonitate*, significat *bona* ad vitam sustentandam necessaria. *Avertente &c* si quà iratus desinas ea respicere favore tuo, & subtrahas auxilium, continuo turbabuntur, & quasi languebunt; auferes spiritum vitalem, quem eis dedisti; & redibunt in pulverem aridum, ac inanimem, ut antea erant.

ψ. 31. *Emittes spiritum, & creabuntur, & renovabis faciem terræ.*

Prædicat potentiam Dei in resuscitandis animantibus quoad speciem, licet non resuscitet eadem in individuo excepto homine. Sicut auferendo spiritum vitalem, facis animantia perire; sic eum emittendo, facis nova *creari*, seu generari, & sic renovari faciem terræ, seu repleti animalibus.

ψ. 32. *Sit gloria Domini in seculum: lætabitur Dominus in operibus suis.*

Concludit petendo, ut semper laudetur Dominus, non solum voce, sed etiam vitâ, & moribus servorum suorum: inde fiet, ut Deus semper lætetur in operibus suis, & non habeat occasionem dolendi, & pœnitendi, quòd fecerit ea,

ψ. 33. *Qui respicit terram, & facit eam tremere, qui tangit montes, & fumigant.*

Dixerat, res creatas esse opera Domini; id breviter probat ex eo, quòd tanta est potentia ejus in res creatas, ut solo aspectu minaci terram concutiat, & solo contactu montes ardere faciat. Sic *Exod. 19.* Describitur mons Sinai terribilis, & fumigans, descendente Domino.

ψ. 34. *Cantabo Domino in vita mea, psallam Deo meo, quamdiu sum.*

ψ. 35. *Fecundum sit ei eloquium meum; ego vero delectabor in Domino.*

Hæc est altera petitio, ut placeat Deo laus ejus. Ego, sicuti opto, ut ab omnibus Deus laudetur; sic ipse, dum vixero, non solum voce, sed etiam psalterii sonitu celebrabo laudes ejus: hoc autem oro, ut hymnus, quem in ejus laudem assidue decanto, gratus sit majestati ejus: & ego quoque delectabor in amore Dei, & deliciae meæ erunt meditatio assidua bonitatis ejus.

ψ. 36. *Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ita ut non sint. Benedic anima mea Domino.*

Hæc est ultima petitio, ut peccatores,
qui

qui Deum laudare nesciunt, deficient de terrâ, ita ut vel conversi ad Dominum non sint amplius peccatores; vel si converti noluerint, dejiciantur infra terram, & ultra non compareant.

PSALMUS CIV.

Titulus, & argumentum : *Alleluja, h. e. laudate Dominum,*

Hic titulus huic, & duobus sequentibus Psalmis rectissimè convenit, quia in illis narrantur beneficia præstita populo Dei, ob qua omni laude dignus est.

ψ. 1. Confitemini Domino, & invocate nomen ejus : annuntiate inter gentes opera ejus.

Spiritu fervens invitât populum Dei, ut non ipse solùm, sed & alii Deum laudent. Confitemini confessionem laudis vos populi Dei : &, ut rectè laudare possitis, invocate nomen ejus : spargite inter alias gentes sermonem de mirabilibus operibus Dei, ut & ipsæ ex iis incipiant Deum cognoscere, laudare, invocare.

ψ. 2. Cantate ei, & psallite ei : narrate omnia mirabilia ejus.

Jam dicta explicat : confitemini laudes non solùm canendo vocibus, sed & psallendo